

Sygn. akt VII U 1884/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział (...) i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Piotrowska

Protokolant: stażysta Anna Zygmuntowska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2018 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 23 marca 2018 r. nr Znak: (...)

oddala odwołanie.

SSO Ewa Piotrowska

Sygn. akt VII U 1884/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia **23 marca 2018 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu **W. S.** prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. tj. nieudowodnienie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat oraz nieudowodnienie wykonywania prac w szczególnych warunkach przez 15 lat. Jednocześnie organ zmienił wydaną decyzję z dnia 24 stycznia 2018 r. w części dotyczącej członkostwa OFE - ubezpieczony jest członkiem OFE ale złożył wniosek o wykreślenie z rejestru członków oraz przekazanie środków w nim zgromadzonych na dochody budżetu państwa.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie wnioskowanego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji Organ wyjaśnił, iż ubezpieczony udowodnił jedynie 24 lata 11 miesięcy i 2 dni ogólnego stażu pracy i nie wykazał żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach. Przy ustalaniu okresów składkowych i nieskładkowych organ nie zaliczył okresu po odbyciu zasadniczej służby wojskowej od dnia 11 kwietnia 1977 r. do 01 maja 1979 r. oraz okresu od 01 lipca 1992 r. do 31 lipca 1992 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w D., ponieważ z potwierdzenia wydziału ubezpieczeń wynika, iż podlegał on ubezpieczeniu społecznemu jedynie od dnia 15 stycznia

1992 r. do 30 czerwca 1992 r. Nadto ubezpieczony nie przedłożył świadectw pracy w szczególnych warunkach, ani żadnej dokumentacji mogącej powyższe potwierdzić.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Ubezpieczony W. S., urodzony dnia (...), w dniu 23 lutego 2018 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

dowód: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 32-34 akt emerytalnych wniosek OFE k. 36 akt emerytalnych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony, na dzień 01 stycznia 1999 r., ostatecznie udowodnił staż ogólny - 24 lata, 11 miesięcy i 8 dni oraz żadnego okresu pracy warunkach szczególnych.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego

Decyzją z dnia 24 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu W. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podnosząc m.in. iż ubezpieczony nie wykazał 25 lat ogólnego stażu pracy, stażu pracy w szczególnych warunkach a także wskazując że jest członkiem OFE.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 23 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu W. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

dowód: decyzje pozwanego o odmowie prawa do emerytury – k. 31 i 37 pliku emerytalnego akt ZUS plik rentowy

W okresie **od 10 września 1973 r. do 21 czerwca 1976 r.** (2 lata 9 miesięcy 12 dni) ubezpieczony był zatrudniony w **Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...)** na stanowisku **uczeń** w zawodzie mechanik samochodowy. Ubezpieczony pracował 3 dni w tygodniu.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 8 akt ZUS plik rentowy

W okresie **od 22 czerwca 1976 r. do 31 maja 1980 r.** ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Przedsiębiorstwie (...) w P.** na stanowisku **mechanik samochodowy**.

W okresie od **29 kwietnia 1977 r. do 10 kwietnia 1979 r.** ubezpieczony pełnił czynną służbę wojskową.

Dnia **30 kwietnia 1979 r.** ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przyjęcie do pracy **dnia 02 maja 1979 r.** w związku z zakończeniem odbywania służby wojskowej dnia 10 kwietnia 1979 r.

W zakładzie znajdowały się 3 kanały remontowe i pracowało ok. 20 mechaników. Ubezpieczony pracował w kanałach remontowych gdzie naprawiał silniki, układ jezdny, jak również pracował poza kanałami naprawiając spychacze i koparki w terenie i w warsztacie. Ubezpieczony prawie codziennie, w razie wezwania przez operatora sprzętu, jeździł do napraw w terenie.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 9 akt ZUS, zeznania świadków: R. M. protokół skrócony k. 48-52 wraz z nagraniem k. 53, plik rentowy, akta osobowe

W okresie **od 01 czerwca 1980 r. do 23 sierpnia 1980 r.** (2 miesiące 23 dni) ubezpieczony pozostawał zatrudniony w (...) **Spółdzielni (...) w E. na stanowisku mechanik samochodowy**, gdzie naprawiał samochody osobowe (s., w., ż., f.), zarówno w kanałach remontowych, jak również pracując poza kanałem (np. lampy i żarówki).

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 10 akt ZUS plik rentowy

W okresie **od 03 września 1980 r. do 31 grudnia 1983 r** (3 lata 3 miesiące 28 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku mechanik samochodowy**, gdzie naprawiał w kanale remontowym układy jezdne podwozia i silniki, dokonywał napraw tylnego mostu, zawieszenia, skrzyni biegu, wymieniał olej samochodów typu ż. i s.. Skrzynie biegów z pojazdów z których była taka możliwość (ż.) wyjmowano i naprawiano w warsztacie. Ubezpieczony zajmował się także spawaniem blacharki i jej malowaniem, elektryką lamp. Prace te wykonywał poza kanałem. Ubezpieczony wykonywał też pracę kierowcy, zstępując osoby na zwolnieniu lekarskim. Ubezpieczony jeździł samochodami ciężarowymi (powyżej 3,5 tony), albo Ż. (poniżej 3,5 tony), jeśli była potrzeba.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt sprawy protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 11akt ZUS plik rentowy, zeznania świadków: W. M. k. 48-52 wraz z nagraniem k. 53,

W okresie **od 16 stycznia 1984 r. do 14 lipca 1987 r.** (3 lata 6 miesięcy) ubezpieczony ponownie był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku elektryk samochodowy** Zakład miał warsztat, były tam 2-3 kanały remontowe. Ubezpieczony wykonywał pracę przy naprawach mechanicznych i przy naprawach elektrycznych pojazdów - również w terenie. Na kanale wymieniano sprzęgła samochodów, mosty tylne, skrzynie biegów, smarowanie i wymianę oleju naprawy elektryki. Wymianę żarówek, naprawę świateł wykonywano poza kanałem Prace blacharskie wykonywali inni pracownicy.

W terenie pracowało tzw. pogotowie techniczne, które jechało do awarii, a do poważniejszych napraw kierowano także ubezpieczonego.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 12 akt ZUS plik rentowy

W okresie **od 16 lipca 1987 r. do 31 lipca 1988r. (1 rok 16 dni)** ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Spółdzielni Pracy (...) w G. na stanowisku mechanik silnikowiec**, gdzie naprawiał silniki na kutry wodne w hamowni. Nie pracował w kanałach remontowych.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 13 akt ZUS plik rentowy

W okresie **od 01 sierpnia 1988 r. do 08 lipca 1991 r.** (3 lata 3 miesiące 8 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Stoczni (...) w P. na stanowisku mechanik silnikowy**, gdzie naprawiał silniki na kutry wodne na hamowni. Nie pracował w kanałach remontowych. Zdarzyło się także, że malował, piaskował i szlifował kutry morskie.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 14 akt ZUS plik rentowy

W okresie **od 15 stycznia 1992r. do 30 czerwca 1992 r.** (5 miesięcy 17 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Zakładzie (...) w N. na stanowisku elektromechanika**, gdzie zajmował się kompleksową naprawą f. i p. **wykonując** naprawy mechaniczne, naprawy elektryki, roboty blacharskie.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 15 akt ZUS rentowy - w zakresie daty początkowej zatrudnienia, zaświadczenie o opłaceniu składek k. 17 akt kapitałowych

W okresie **od 03 sierpnia 1992 r. do 31 lipca 1995 r.** (2 lata 11 miesięcy 29 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w **Zakładzie (...) w N. na stanowisku elektromechanika samochodowego**, gdzie zajmował się obsługą kotłowni i pracował jako konserwator. Ubezpieczony wykonywał pracę w kanałach ciepłowniczych. Ubezpieczony zajmował się także naprawami samochodów.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny świadectwo pracy k. 16 akt ZUS rentowy

W okresie **od 01 sierpnia 1995 do nadal** ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w N. na stanowisku elektromonter. Do 31 grudnia 1998 r. przebył 3 lata 5 miesięcy zatrudnienia w tym zakładzie.

dowód: zeznania ubezpieczonego k. 30-33 akt spray protokół skrócony i k. 34 protokół elektroniczny, zaświadczenie z dnia 29.06.2017 r. k. 17 akt ZUS rentowy

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, w tym akt osobowych, aktach emerytalnych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Sąd nie dał wiary **świadectwu pracy ubezpieczonego z dnia 20 lipca 1992 r.** w zakresie, w jakim powyższe potwierdzało iż ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) do dnia 31 lipca 1992 r. Należy w tym miejscu podnieść, iż świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, a jest tylko dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Zauważyć należy, iż treść świadectwa jest wątpliwa już z uwagi na datę jego wystawienia - 20 lipca 1992 r., czyli wcześniejszą niż rzekome pozostawanie w zatrudnieniu (31 lipca). Nadto należy mieć na uwadze, że ubezpieczony z tytułu zatrudnienia o E. M. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych do dnia 30.06.1992r. Skarżący poza wnioskiem o przesłuchanie siebie w charakterze strony nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych celem wykazania, że okres ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia przez E. M. trwał do 31.07.1992r. Zauważyć należy, że już w uzasadnieniu decyzji organ wskazywał, że nie zalicza do stażu ubezpieczeniowego okresu od 1 do 31.07.1992r. W konsekwencji ubezpieczony mógł już od chwili otrzymania decyzji poszukiwać w powyższym zakresie dowodów oraz przedstawić twierdzenia faktyczne na powyższą okoliczność. Aż do ostatniej rozprawy ubezpieczony nie kwestionował stanowiska organu rentowego w powyższym zakresie.

Sąd nie dał dalej wiary zeznaniom ubezpieczonego w zakresie, w jakim wskazywał, iż podjął ponownie zatrudnienie 2-3 dni po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej. Tej treści twierdzenia pozostają bowiem w zupełnej sprzeczności z treścią wniosku z dnia 30 kwietnia 1979 r. znajdującego się w aktach osobowych z (...), z treści którego wprost wynika, iż ubezpieczony dnia 30 kwietnia 1979 r. wniósł o przyjęcie do pracy od 02 maja 1979 r. po zakończeniu służby w dniu 10 kwietnia 1979r. Z ubezpieczonym została zawarta umowa o pracę z dnia 2.05.1979r.

Ubezpieczony nie wykazał także, iż w czasie zatrudnienia w Zakładzie (...) w N. zdobył uprawnienia energetyczne - z pozostałego zebranego w sprawie materiału nie wynika, aby posiadał uprawnienia do obsługi kotłów parowych czy też wodnych.

Wiarygodne są natomiast zeznania ubezpieczonego w zakresie, w jakim opisywał zakres swoich obowiązków na stanowisku mechanika samochodowego w kolejnych zakładach pracy. Zeznania ubezpieczonego w tym zakresie

były spontaniczne i szczerze, a także znalazły potwierdzenie w dokumentacji pracowniczej oraz w zeznaniach przesłuchanych świadków. Z zeznań ubezpieczonego wynika jednoznacznie, iż ubezpieczony w spornych okresach zatrudnienia nie wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych, lecz w zależności od konkretnego zakładu także wiele innych czynności - prace kierowcy (także pojazdu poniżej 3, 5 tony), praca mechanika poza kanałem, prace przy naprawach sprzętu w terenie.

Odnośnie rodzaju prac wykonywanych przez ubezpieczonego w spornych okresach w Przedsiębiorstwie Handlu (...) i Przedsiębiorstwie (...) Sąd dał wiarę zeznaniom świadków W. M. i R. M.. Świadkowie posiadali wiedzę co do tego, jakie czynności ubezpieczony rzeczywiście wykonywał w spornych okresach, bowiem w obydwu zakładach pracy w trakcie trwania zatrudnienia pracowali z nim, mogli w związku z tym obserwować zakres wykonywanych przez ubezpieczonego obowiązków. Z zeznań świadków wynika, iż ubezpieczony podczas zatrudnienia wykonywał szereg różnych czynności, nie zaś tylko prace mechanika w kanale, tj. czynności blacharskie, wymianę i naprawy elektryki w nadwoziach pojazdów, czy prace kierowcy pojazdu także poniżej 3, 5 tony.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt ubezpieczeniowych K. S. i S. Z. z okresu zatrudnienia w (...) w P. oraz H. Z. i W. M. w (...) w N.. Zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Przepis art. 227 k.p.c. określa przedmiot postępowania dowodowego prowadzonego przez sąd przez wskazanie, jakie fakty mają "zdatność" dowodową, a więc jakie zjawiska świata zewnętrznego, jakie okoliczności oraz stany i stosunki są przedmiotem dowodzenia w procesie cywilnym, a ściślej w konkretnej sprawie przedstawionej do rozstrzygnięcia

Sformułowana przez ubezpieczonego teza dowodowa, nie mogła wpłynąć na treść rozstrzygnięcia. Ponownie wskazać należy, iż przedmiotem oceny i rozważań Sądu w niniejszej sprawie były okoliczności dotyczące pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych na stanowiskach zajmowanych przez niego m.in. w w/w zakładach. Bez znaczenia tym samym pozostaje, czy inni pracownicy uzyskali świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, szczególnie iż z twierdzeń ubezpieczonego wynikało, iż osoby te zajmowały w zakładzie inne stanowiska niż on. Zdaniem Sądu Okręgowego, przeprowadzenie powyższych dowodów wpłynęłoby jedynie na przedłużenie czasu trwania postępowania, czemu Sąd jest obowiązany zapobiegać, nie miałyby zaś znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Odwołanie skarżącego W. S. nie mogło zostać uwzględnione.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Pozwany kwestionował staż ogólny pracy skarżącego, jak też w szczególnych warunkach.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dalej: „u.e.r.f.u.s.”, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści ust. 2 omawianej normy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 u.e.r.f.u.s., w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Zgodnie z brzmieniem art. 32 u.e.r.f.u.s. ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 1, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 (ust. 1). Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2). Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43) – dalej „rozporządzenie”. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia:

- w dziale XIV poz. 16 wskazano prace mechanika w kanałach remontowych

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż ubezpieczony nie legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze 25 lat pracy.

W tym zakresie spór w sprawie sprowadzał się m.in. do dokonania oceny prawnej charakteru przerwy w zatrudnieniu wnioskodawcy pomiędzy zakończeniem służby wojskowej a ponownym zgłoszeniem się do pracodawcy.

Należy podkreślić, że ocena ta jest ugruntowana tak w judykaturze sądów powszechnych, jak i Sądu Najwyższego. Przykładowo można powołać wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 października 2005 r. w sprawie III AUa 1336/04, gdzie w uzasadnieniu Sąd stwierdził, że art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 44, poz. 220 z późn. zm.) stanowiący, że pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy, nie stanowi podstawy prawnej do zaliczenia okresu przerwy między ukończeniem służby wojskowej a ponownym podjęciem pracy jako okresu składkowego w myśl przepisów ubezpieczeniowych.

Materią tą zajmował się także Sąd Najwyższy, który przy rozpoznaniu sprawy II UK 125/11 (wyrok z dnia 10 lutego 2012 r.), stwierdził, że przewidziany w art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r., Nr 241, poz. 2416 ze zm.), trzydziestodniowy okres, w którym pracownik miał zgłosić powrót do pracy u pracodawcy zatrudniającego go przed służbą wojskową, nie jest ani okresem pracy ani okresem służby wojskowej i nie podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia.

Sąd, rozpoznający niniejszą sprawę, zgadza się z rozważaniami poczynionymi w uzasadnieniu wskazanego wyroku w całej rozciągłości i uznając ich powtarzanie za zbędne odsyła do ich treści (<http://www.sn.pl/sites/orzecnictwo/Orzeczenia1/II%20UK%20125-11-1.pdf>).

Okres służby wojskowej należy więc traktować jako okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy w rozumieniu art. 29 ust. 3 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS pod warunkiem zgłoszenia powrotu do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia w terminie 30 dni od zwolnienia ze służby. Takiego statusu nie ma jednak już okres pomiędzy zwolnieniem ze służby wojskowej a zgłoszeniem powrotu do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia.

Okres ten zbliżony jest swym charakterem do urlopu bezpłatnego (art. 174 § 1 k.p.) z uwagi na swoją funkcję gwarancyjną, zaś okres takiego urlopu co do zasady nie jest ani okresem składkowym ani nieskładkowym w rozumieniu obowiązujących przepisów.

W analizowanym stanie faktycznym ubezpieczony w okresie od 22 czerwca 1976 r. do 31 maja 1980 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku mechanik samochodowy. W okresie od 29 kwietnia 1977 r. do 10 kwietnia 1979 r. ubezpieczony pełnił czynną służbę wojskową. Dnia 30 kwietnia 1979 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przyjęcie do pracy dnia 02 maja 1979 r. w związku z zakończeniem odbywania służby wojskowej. Wobec powyższego zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, iż okres od zakończenia odbywania służby wojskowej (10 kwietnia) do ponownego podjęcia zatrudnienia (02 maja) nie jest okresem, który może zostać zaliczony do ogólnego stażu pracy.

Spór w sprawie dotyczył również zaliczenia ubezpieczonemu do stażu ubezpieczeniowego okresu od dnia **01 lipca 1992 r. do 31 lipca 1992 r.** z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w D. w oparciu treść świadectwa pracy z dnia 20 lipca 1992r.

W tym zakresie w pierwszej kolejności zważyć należy, iż z potwierdzenia w Referatu Ubezpieczeń i Składek Inspektoratu ZUS w S. wynika iż ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w D. w okresie **od 15 stycznia 1992 r. do 30 czerwca 1992 r.** (k. 17 plik (...)).

Stosownie zaś do treści art. 5 ust. 1 pkt 1-2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, okresy składkowe, o których mowa w art. 6, oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7. W myśl przepisu art. 6 ust. 1 w/w ustawy okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia. Nadto jak już wskazywano powyżej, treść świadectwa pracy budzi wątpliwości, albowiem świadectwo to zostało wystawione dnia 20 lipca 1992 r., czyli przed zakończeniem zatrudnienia. Jak już wskazywano powyżej - świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, a jest tylko dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Zdaniem Sądu treść w/w świadectwa została podważona w niniejszym postępowaniu. Nie ma podstaw zdaniem Sądu, by okres lipca 1992 r. mógł zostać doliczony do ogólnego stażu ubezpieczeniowego W. S..

Przechodząc dalej zważyć należy, iż zdaniem Sądu nie został także wykazany przez ubezpieczonego okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż do stażu tego nie można uwzględnić okresu zatrudnienia na stanowisku **ucznia** praktycznej nauki zawodu **od 10 września 1973 r. do 21 czerwca 1976 r.** (2 lata 9 miesięcy 12 dni), kiedy to ubezpieczony był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku uczeń w zawodzie mechanik samochodowy i pracował jedynie 3 dni w tygodniu. Ustalenie, iż nie pracował stale i w niepełnym wymiarze czasu jako mechanik w kanałach remontowych pracy dyskwalifikuje okres powyższy przy obliczaniu stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z zestawienia § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest tylko taka praca, która jest świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000r. II UKN 39/00, (OSNAP 2002/11/272) warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W orzecznictwie przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 - OSNP 1998/21/638).

Tylko bowiem stałe wykonywanie prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia, zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Praca mechanika jest tymczasem pracą w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A działem XIV poz. 16 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. ale tylko wówczas, gdy jest wykonywana wyłącznie w kanałach remontowych.

Ciężar wykazania okoliczności, iż wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych i to przez 15 lat spoczywał na wnioskodawcy jako osobie, która z tych okoliczności wywodzi dla siebie skutki prawne. Zgodnie bowiem z zasadą kontrydiktoryjności przygotowanie, gromadzenie i dostarczanie materiału procesowego obciąża strony procesowe, a do Sądu należy jedynie ocena tego materiału i wydanie na jego podstawie rozstrzygnięcia. Artykuł 6 k.c. stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stosownie zaś do treści art. 232 k.p.c. strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Wnioskodawca nie sprostował temu obowiązкови.

I tak:

W okresie od **22 czerwca 1976 r. do 31 maja 1980 r.** ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku **mechanik samochodowy**. Ubezpieczony pracował w kanałach remontowych, gdzie naprawiał pojazdy ciężarowe, ale także ze znaczną częstotliwością zdarzało się wykonywanie przez niego pracy polegającej na naprawie sprzętu budowlanego typu koparki i spychacze bezpośrednio w terenie.

W okresie **od 01 czerwca 1980 r. do 23 sierpnia 1980 r.** (2 miesiące 23 dni) ubezpieczony pozostawał zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w E. na stanowisku mechanik samochodowy, gdzie naprawiał samochody osobowe zarówno w kanałach remontowych (elektryka) jak również pracując poza kanałem (elektryka w nadwoziu) .

W okresie **od 03 września 1980 r. do 31 grudnia 1983 r** (3 lata 3 miesiące 28 dni miesięcy) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku mechanik samochodowy, gdzie naprawiał w kanale remontowym podwozia i silniki, ale zajmował się także spawaniem blacharki, jej malowaniem, naprawianiem elektryki w pojeździe znajdującej się w nadwoziu pojazdu. Prace te wykonywał poza kanałem. Ubezpieczony wykonywał też pracę kierowcy, zastępując osoby na zwolnieniu lekarskim i w tym zakresie jeździł samochodami ciężarowymi (powyżej 3,5 tony) albo Ż. (poniżej 3,5 tony).

W okresie **od 16 stycznia 1984 r. do 14 lipca 1987 r.** (3 lata 6 miesięcy) ubezpieczony ponownie był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku elektryk samochodowy ubezpieczony wykonywał pracę przy naprawach mechanicznych i przy naprawach elektrycznych pojazdów. Część z tych prac wykonywał w terenie.

W okresie **od 16 lipca 1987 r. do 31 lipca 1988r.** (1 rok 16 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Pracy (...) w G. na stanowisku mechanik silnikowiec, gdzie naprawiał silniki na kutry wodne na hamowni i nie pracował w kanałach remontowych.

W okresie **od 01 sierpnia 1988 r. do 08 lipca 1991 r.** (3 lata 3 miesiące 8 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Stoczni (...) w P. na stanowisku mechanik silnikowy, gdzie naprawiał silniki na kutry wodne na hamowni, a także niekiedy malował, piaskował i szlifował kutry morskie. nie wykonywał swojej pracy w kanałach remontowych.

W okresie od **15 stycznia 1992r. do 31 lipca 1992 r.** (5 miesięcy 17 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...) w N. na stanowisku elektromechanika. W zakładzie tym zajmował się naprawą kompleksową naprawą samochodów w kanale i poza nim.

W okresie **od 03 sierpnia 1992 r. do 31 lipca 1995 r.** (2 lata 11 miesięcy 29 dni) ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...) w Likwidacji w N. na stanowisku elektromechanika

Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego wskazują, że ubezpieczony w spornych okresach wykonywał część obowiązków zawodowych pracując w kanałach remontowych, ale też istotną część tych obowiązków wykonywał poza kanałem remontowym (np. prace blacharskie, kierowanie pojazdami poniżej 3,5 tony, naprawy pojazdów w terenie). Zważyć także należy, iż wnioskodawca przez część okresów zatrudnienia pracował jako elektromechanik a nie mechanik, co przekładało się na zakres jego obowiązków. W ramach tych obowiązków zajmował się on wykonywaniem napraw układów elektrycznych w pojeździe, istotna część tych układów jest umieszczona w nadwoziu pojazdu, w konsekwencji zaś brak było podstaw do uznania, że ubezpieczony wykonywał pracę w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W konsekwencji tych ustaleń bezprzedmiotowy dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu był charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w okresie od **01 sierpnia 1995** do 31.12.1998r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o.

Mając powyższe na uwadze brak było podstaw do dokonania zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury.

Z powyższych względów brak było podstaw do uwzględnienia odwołania i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Ewa Piotrowska